

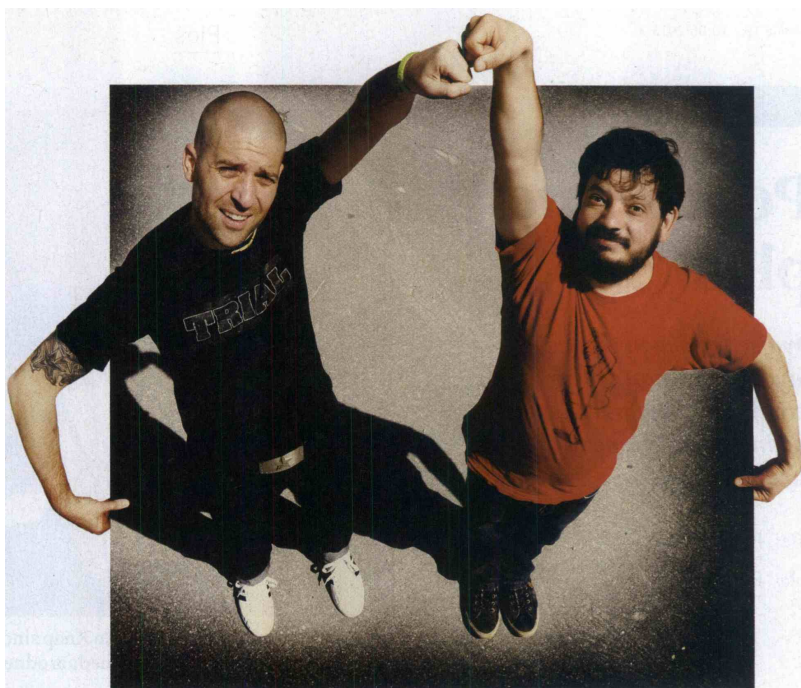

Duhovito učenje

Ko zgodovino spoznavamo iz kakovostnih izobraževalnih pravljič

Piše: Tjaša Zajc

Foto: Uroš Abram

Avtorja knjig o Živi iz muzeja: mladinski pisatelj Žiga X. Gombač ter ilustrator in stripar Ivan Mitrevski

Živa je radovedna osnovnošolka, ki obožuje zgodovino. Ima srečo, da je njena mama zaposlena v muzeju, polnem dragocenih predmetov iz preteklosti. Vsakič, ko se dotakne katerega od njih, odpotuje v čas njegovega nastanka.

Živa je seveda knjižna junakinja, ki se za zdaj podi po dveh knjigah, *Živa, vitez in zmaj* ter *Živa in praBled*, a ker sta del širše in šele nastajajoče knjižne zbirke Narodnega muzeja Slovenije *Živa iz muzeja*, se jima bo kmalu pridružila še kakšna. Letos jeseni bo izšla zgodba o Živinem potovanju v čas mumij. Od lanskega septembra lahko njene vragolije vsak mesec spremljamo tudi v stripih, objavljenih v reviji **National Geographic** Junior.

Nastajajoča zvezda med knjižnimi junaki je plod domišljije mladinskega pisatelja Žige X. Gombača ter ilustratorja in striparja Ivana Mitrevskega. Sodelovati sta začela pred približno tremi leti, ko je Žiga pripravljaval otroški knjigi *Vitez Miha iz Lendave*, ki govori o nastanku Lendave, in *Dnevnik legionarja Primusa ali kako je nastalo mesto Ptuj*. Hotela sta narediti sproščeni in duhoviti knjigi, ki bi zgodovinska dejstva predstavljali čim bolj nezapleteno. Da podatki ne bi učinkovali preveč učbeniško in resno, so pretkano vpleteni v domišljjske zgodbe.

Pozneje sta se lotila še knjižne zbirke *Živa iz muzeja*, med drugim pa sta za RTV Slovenija v svojem slogu napisala tudi knjigi o delovanju radia in televizije.

Čar njunih knjig je, da so poučne na duhovit, slikovit in barvit način. Junaki niso vedno graciozni, ampak se vitez, ko izvleče meč, tudi ureže, spotakne ali pokaže kako drugo, povsem človeško lastnost. Svoje dodaja še mešanje stripa, proze in ilustracij, kar je za otroke lahko odlična spodbuda za branje. »Otroci imajo radi slike,« se strinja Margeta Doupona s Pedagoškega inštituta in poudarja še en koristen vidik: »*Za branje stripov je treba razvijati druge veščine kot za branje linearnih ali hiperbesedil. Da bi razumeli svet, moramo zaradi večplastnosti sporočil znati dobro brati tudi besedila in slike. Bralec, ki želi napredovati, potrebuje obe vrsti izzivov: knjige brez slik in tiste, kjer so te ključne za razumevanje.*« Predvsem pa je za napredovanje v branju bistvena notranja motivacija, meni Douponova.

Predstavitve knjig:

Živa, vitez in zmaj

Kdo: Žiga X. Gombač in Ivan Mitrevski
Kje: Ljubljanski grad, Ljubljana
Kdaj: 16. maja 2013 ob 18. uri v okviru Grajskih dni

Živa je ravno to: odličen pripomoček za navduševanje otrok nad branjem in zgodovino. Gombaču in Mitrevskemu pomagajo zgodovinarji iz muzeja, ki pojasnjujejo zgodovinska dejstva in nazadnje preverijo, da se kje ne bi znašla kakšna napaka. Potem sledi še piljenje in iskanje pravih humornih vložkov, zanimivih tudi za današnji čas. »*Če se otrokom*

zgodbe iz preteklosti predstavijo na pravi način in jim zgodovinska dejstva začnimo z akcijo ter vse zapišemo v njihovem jeziku, lahko postane ta tudi Pegam in Lambergar malodane frenda iz sosednje ulice,« o delih Gombača in Mitrevskega pravi Barbara Ravnik, direktorica Narodnega muzeja Slovenije. Zato si v muzeju želijo, da bi Živa postala stalna spremljevalka otrok, ki obiskujejo muzejske razstave.

Čeprav sta prvi dve knjigi iz zbirke izšli že pred nekaj meseci, avtorja v času do izida naslednje ne počivata. Občasno pripravljata predstavitve po šolah in sodelujeta pri drugih promocijskih dogodkih. Eden takšnih je bil viteški dan, ki so ga marca pripravili v Narodnem muzeju Slovenije in kjer so se otroci lahko udeležili viteških iger, prikazali so jim navaden srednjeveški dan, brezplačno pa je bila na ogled tudi muzejska razstava. Hkrati so predstavili knjigi o Živi. Gombač je prevzel vlogo animatorja in pripovedovalca, Mitrevski pa je povedano sproti risal. Podobno se bosta predstavila 16. maja na Ljubljanskem gradu. V sklopu *Grajskih dni* bosta ob odprtju likovne razstave vrtca Galjevica predstavila knjigi o Živi ter spregovorila o življenju na gradu, srednjem veku, vitezih, takratnih navadah, običajih, hrani in vsem, kar sodi zraven.

Takšne, je prepričan Gombač, bi morale biti vse predstavitve knjig. Ker je diplomant novinarstva in dolgoletni organizator glasbenih dogodkov, katerih sestavni del je bila tudi promocija, se sam pri tem morda bolje znajde, sicer pa meni, da se za pisatelje zgodba po izidu knjige navadno konča čisto prehitro. K branju je treba dejavno pritegniti čim številnejše občinstvo. Izid je pravzaprav šele začetek nove dogodivščine. x